

Dina Cocea în prim-planul televiziunii : o prezență dintre cele mai luminoase, o ilustrare a ceea ce s-ar putea numi conștiința de sine a actorului. Figură dintre cele mai proeminente ale artei interpretative contemporane, Dina Cocea reprezintă, în plus, gândirea lucidă, responsabilă a actorului de azi, implicat activ și constructiv în procesul de dezvoltare spirituală a societății noastre. Dina Cocea nu concepe teatrul ca pe o profesiune sau ca pe o artă neutrală, sensul teatrului fiind unic : spectatorul. „...actorul, pe scenă, care ascultă inima spectatorului” — astfel vede această admirabilă actriță finalitatea artei pe care o profesază. Un artist pentru care publicul este o componentă de primă mărime a activității sale, un artist care nu se poate imagina în afara vieții sociale active, în afara marilor răspunderi civice, este un artist-cetățean, concept ce revine mereu în răspunsurile Dinei Cocea la interviul lui Alexandru Stark. În același timp, actrița, vicepreședintă a A.T.M., discută cu gravitate și cu o deplină înțelegere a fenomenului artistic actual despre actorii de la Teatrul Național, despre marile talente aflate în teatrele din provincie, despre necesara prezență a actorului la televiziune. Și foarte puțin despre sine. Întrebată de ce a jucat atât de puțin în film, actrița răspunde cu modestie netruncată : probabil că nu sînt o bună interpretă de film. Entuziasmul, optimismul și încrederea nemărginită în viață le-am moștenit de la tatăl meu, declară Dina Cocea. Acest tată, care a rămas în conștiința noastră, ca un redevabil luptător pentru adevăr, pentru dreptatea socială, se numea N. D. Cocea.

Într-un prim-plan dedicat ei, Dina Cocea a preferat să vorbească despre colegii din teatru, despre public, despre N. D. Cocea,

Irina Răchiteanu-Șirianu alături de Florin Piersic în „Orfeu în infern” de Tennessee Williams, pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale”

despre teatrul românesc, spunind cât mai puțin despre sine. Modestia este o trăsătură de caracter a omului superior.

Personalitatea regizorului Alexandru Bocăneț stă nu numai în plasticitatea cu totul deosebită a imaginii, în montajul dinamic, ritmat, în compoziția geometrică a cadrului, dar și în valorificarea colaboratorilor săi. *Gala lunii septembrie* a fost, mai mult decît altele, o demonstrație de echipă, în care prezența Irinei Petrescu și a lui Virgil Ogășanu într-un dialog despre toamnă, jucat cu o tristețe discretă și un umor fin, a dat de la început un ton aparte spectacolului, ton preluat de coregrafia lui Cornel Patrîchi, de o fantezie cu totul remarcabilă, în costumele

Eugenia Balaure, Mitică Popescu și Lucia Ștefănescu în „Prețioasele ridicole” de Molière

inspirate ale Doinei Levința, elegante cu discreție și subliniind grafică impecabilă a imaginii alb-negru, de evoluția mai sobră, dar nu mai puțin spirituală a lui Dem. Rădulescu, Mihai Fotino și Florin Piersic, de apariția eminentamente artistică a unor cîntăreți (Gică Petrescu, Marina Voica, Corina Chiriac, Olimpia Panciu). Textele lui Ovidiu Dumitru au avut și ele, mai mult ca de obicei, consistență și poezie.

Prin urmare, se poate. Un regizor bun creează o echipă bună.

Prețioasele ridicole este o piesă mai puțin universală a celui mai universal dintre scriitorii epocii lui Ludovic al XIV-lea. Seria Sainte-Beuve: „Molière face parte din veacul în care a trăit, prin pictura unor metehne și prin folosirea costumelor, dar e mai curînd al tuturor timpurilor, este omul naturii umane. Nimic mai bun, ca să ai de la început măsura geniului său, decît să vezi cu cîtă ușurință se alătură veacului său și cum tot așa se desprinde de el: cît de exact i se

adaptează și cît de grandios îl depășește. Contemporanii săi iluștri, Despréux, Racine, Bossuet, Pascal, cîtă mult mai mult oamenii timpului lor, ai veacului lui Ludovic al XIV-lea, decît Molière. Geniile lor (vorbesc chiar de cele mai vaste) poartă într-un colț pecetea particulară a momentului în care au apărut și care ar fi fost, probabil, cu totul alta în alte vremuri (...) Molière, care aparține cu și Boileau și Racine (deși mai vîrstnic decît ei) primei epoci, este totuși mult mai independent față de ea, zăgrăvind-o totodată mai natural decît oricare. El sporește strălucirea maiestuoasei forme a marelui secol; el nu-i însemnat nici de particularismul, nici de îngustimea lui; i se potrivește, dar nu rămîne închis în el”.

Prețioasele ridicole, comedie oarecum de început, este marcată, totuși, de particularismul epocii, de unde un anumit ermetism al ei pentru spectatorul de azi. Pentru a înțelege sensul prețiozității celor două domnișoare de provincie sosită la Paris, cu secolul de a se mărita, contemporanii noștri ar trebui să cunoască nu numai atmosfera pedantă a saloanelor aristocrației pariziene, dar și romanele galante ale domnișoarei de Scudéry, din care eroinele citează abundent. Aristocrația a celor două personaje nu este ridicolă în sine. Comicul rezultă din incapacitatea acestor fete burgheze și provinciale de a trăi cu picioarele pe pămînt, de a face deosebirea între literatura domnișoarei de Scudéry, cu care s-au îndopat pînă la pierderea oricărui contact cu viața și realitatea înconjurătoare.

Astfel stînd lucrurile, poate că gradul de receptivitate al spectatorului contemporan este mai scăzut în raport cu această comedie a lui Molière și poate că reprezentarea ei la televiziune să nu fi beneficiat de o audiență largă. În orice caz, spectacolul Sandei Manu, deși nu s-a bucurat de o distribuție sonoră, deși a avut unele căderi de ritm, este un bun serviciu adus cunoașterii lui Molière, a stilului său. Regizoarea a avut unele momente de inspirație deosebită, fie cînd a segmentat niște monologe lungi, transformîndu-le în dialog, fie cînd a mișcat îndrăzneț personajele în cadru, pînă la acel punct grotesc în care prețioasele domnișoare își rostesc punctele de vedere critice în patru labe. Dintre interpreți s-au remarcat cu deosebire Eugenia Balaure (Magdelon) și Mitică Popescu (Mascaril).

Spectacolul cu *Prețioasele ridicole* obligă, însă, televiziunea la abordarea pieselor universale ale lui Molière.

Dumitru Solomon